

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Anita Sowińska

DGO-OP.050.41.2025.AK
4013278.16127016.13053775
Warszawa, 16-10-2025

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację K10INT12529

Pan
Szymon Hołownia,
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Posła Bartłomieja Dorywalskiego oraz grupy Posłów w sprawie problemów samorządów związanych z wprowadzeniem systemu kaucyjnego od dnia 1 października 2025 r., znak: K10INT12529, poniżej przedstawiam stosowne wyjaśnienia.

- 1. W jaki sposób Ministerstwo zapewni prawidłowe i przejrzyste rozliczenie poziomów odzysku i recyklingu za rok 2025 w sytuacji, gdy system kaucyjny rozpocznie funkcjonowanie od 1 października 2025 r.? Czy Ministerstwo przygotuje szczegółowe wytyczne metodyczne dla samorządów (i jeśli tak – kiedy planuje ich publikację)?**

Ministerstwo przyjęło zasadę komplementarności systemu kaucyjnego i systemów gminnych. W praktyce działania obejmują:

- harmonizację metodyki raportowania tak, by uwzględniała fakt objęcia części opakowań systemem kaucyjnym i aby uniknąć sztucznego zaniżenia wskaźników gmin,
- dialog z operatorami i gminami w celu ustalenia praktycznych rozwiązań raportowych oraz przepływu informacji,
- opracowanie interpretacji i wytycznych ujednolicających stosowanie przepisów i procedur w obszarze ewidencji i raportowania,
- działania edukacyjne i informacyjne, w tym kampanię MKiŚ oraz współpracę z operatorami systemu kaucyjnego, by zapewnić sprawne przekazywanie danych i eliminowanie luk systemowych.

Wprowadzenie systemu kaucyjnego wpłynie na zwiększenie poziomów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych i ich recyklingu. Według aktualnych danych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi wiele gmin nie osiągnęło wymaganego poziomu recyklingu odpadów komunalnych. Dokonywane przez mieszkańców zwroty odpadów opakowaniowych w ramach systemów kaucyjnych będą zwiększać poziom selektywnego zbierania, a w kolejnym kroku również recyklingu, który będzie mógł zostać zaliczony do poziomów recyklingu odpadów komunalnych zapewnianych przez gminy. Dane ze sprawozdań za 2025 r. przygotowywane przez podmioty prowadzące systemy kaucyjne będą przekazywane do gmin, które będą mogły uwzględnić wskazane poziomy recyklingu w swoich sprawozdaniach. Z uwagi na wysoką skuteczność selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych w krajach europejskich (wydajność ok. 90%), wdrożenie systemu kaucyjnego wpłynie pozytywnie na możliwość osiągania przez gminy wymaganych poziomów recyklingu, a tym samym unikania ewentualnych kar finansowych za niezrealizowane cele. Pozyskiwany będzie czysty surowiec, który będzie mógł być stosowany do produkcji kolejnych opakowań, w tym do

kontaktu z żywnością. Włączenie samorządu w działania wspomagające rozwój systemu kaucyjnego będzie istotne dla zapewnienia powszechności systemu. Ministerstwo liczy na współpracę gmin z operatorami systemu w zakresie organizacji punktów zbierania odpadów opakowaniach, a także prowadzenia działań informacyjnych dla mieszkańców i przedsiębiorców na swoim terenie.

2. Jakie konkretne działania informacyjno-edukacyjne (zakres, terminy, budżet, grupy docelowe) Ministerstwo zamierza zrealizować przed i po uruchomieniu systemu, aby zapewnić rzetelną informację dla konsumentów na temat zasad funkcjonowania systemu, katalogu opakowań objętych kaucją oraz procedury zwrotu?

Do odniesienia pełnego sukcesu związanego ze startem systemu, niezbędne jest zwiększenie świadomości społecznej na jego temat. Kampanie edukacyjne oraz informacyjne mogą pomóc w zrozumieniu korzyści płynących z tego rozwiązania oraz wzmocnić zaangażowanie społeczne.

Kampania przygotowana przez MKiŚ jest zaplanowana etapami i idzie zgodnie z planem. Rozpoczęcie wiosną 2025 r., największa intensywność przewidziana w okresie październik-grudzień 2025 r., w 2026 r. kontynuacja działań – uwzględnia bieżące reagowanie na wyzwania pojawiające się w trakcie wdrażania systemu.

Prowadzona jest strona internetowa – <https://www.gov.pl/web/klimat/system-kaucyjny> i kampania reklamowa w mediach społecznościowych.

Kampania w mediach ogólnopolskich od września: emisje w telewizji – spot zapowiadający system kaucyjny (do końca września), spot informujący, że system ruszył (6-19.10.2025 r.).

Wkrótce będzie kolejna odsłona kampanii medialnej z udziałem znanych aktorów. Nowe 3 spoty TV i radio (emisja 27.10-23.11.2025 r.) oraz kampania internetowa, działania z vlogerami i influencerami, kampania w kinach, działania do szkół oraz komunikacja bezpośrednia do specjalnie określonych grup docelowych m.in. Koła Gospodyń Wiejskich i strażaków z OSP (wzmocnienie komunikacji dla terenów z mniejszych miast i wsi).

Działania MKiŚ są skupione na edukacji ogólnopolskiej, bo bezpośrednie działania prowadzić będą operatorzy, których zadaniem jest organizacja systemu a przede wszystkim zebranie opakowań wprowadzanych na rynek.

MKiŚ we współpracy z Rzecznikiem Małych i Średnich Przedsiębiorców, oraz m.in. PIH, POHiD, Konfederacją Lewiatan ustalili na spotkaniu w dniu 14 lipca 2025 r., wspólną realizację kampanii informacyjnej dla właścicieli jednostek handlowych. Przygotowano dedykowane dla przedsiębiorców: materiały informacyjne – broszurę zawierającą najważniejsze informacje istotne z punktu widzenia prowadzącego jednostkę handlową, nagrano webinarium i opracowano postery informacyjne do pobrania i wydrukowania. Webinarium dostępne jest na stronie internetowej Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców oraz [MKiŚ dedykowanej małym sklepom](#). Broszura oraz postery dostępne są w [zakładce z materiałami do pobrania](#)

3. Czy Ministerstwo posiada informację, kiedy zostanie zawarta umowa współpracy między operatorami przewidziana w przepisach ustawowych? W przypadku jej braku lub braku integracji systemów IT operatorów i placówek handlowych – jakie ryzyka funkcjonowania systemu zidentyfikowano i jakie scenariusze awaryjne oraz działania naprawcze Ministerstwo przewiduje?

W dniu 9 października 2025 r. wpłynęła do MKiŚ podpisana przez wszystkich operatorów umowa międzyoperatorska – niezbędna przed uruchomieniem systemów, gdyż określa warunki rozliczania pobranej i zwróconej kaucji oraz rozliczania i wymiany opakowań lub odpadów opakowaniowych zebranych w ramach każdego z prowadzonych systemów kaucyjnych.

4. **Czy w aktach wykonawczych lub wytycznych przewidziano minimalne standardy dostępności punktów zwrotu (np. minimalna liczba punktów na określonej liczbie mieszkańców) ze szczególnym uwzględnieniem terenów wiejskich i małych miast? Jeśli tak, proszę o przekazanie tych standardów; jeśli nie – czy Ministerstwo rozważa ich wprowadzenie?**

Minimalny wymóg to jeden stacjonarny punkt zbiórki w każdej gminie. Ze względu na duże zainteresowanie sklepów dołączeniem do systemu kaucyjnego liczba ta rośnie z dnia na dzień. Nawet operatorzy mają trudności z podaniem dokładnej liczby punktów, gdyż każdego dnia rośnie liczba podpisanych umów. Operatorzy dużą liczbę umów podpisali lub procedują właśnie w ciągu ostatnich 2 miesięcy, jeden z operatorów zadeklarował, że ma obecnie w końcowej fazie negocjacji umowy na ok. 2 000 punktów zbiórki.

5. **Czy Ministerstwo posiada aktualne dane i analizy dotyczące rozmieszczenia placówek handlowych spełniających kryteria wskazane w przepisach (np. sklepy o powierzchni powyżej 200 m²) w gminach wiejskich i małych miastach? Proszę o przedstawienie kluczowych wniosków z tych analiz.**

Ministerstwo nie posiada mapy rozmieszczenia jednostek handlowych powyżej 200 m².

6. **Na dzień dzisiejszy – według jakich danych – ile gmin będzie dysponować wyłącznie jednym punktem odbioru, a w ilu gminach brak jest lokalizacji spełniających wymogi? Proszę o wskazanie źródeł danych, zastosowanej metodologii oraz daty ich aktualizacji.**

Deklarowane przez operatorów wartości objęcia systemem kaucyjnym całego kraju są zróżnicowane – wahają się od 30-90% (do obliczeń przyjęto liczbę gmin 2479 = 100%). Według szacunków operatorów umowami na prowadzenie systemu kaucyjnego objętych jest ok. 45 tys. punktów handlowych. Większość jednostek handlu, niepewna co do ostatecznego terminu startu, dopiero teraz rozpoczyna rozmowy dotyczące przystąpienia do systemu kaucyjnego.

7. **Czy Ministerstwo identyfikuje ryzyko, że mieszkańcy będą musieli pokonywać znaczne odległości (np. kilkunastu kilometrów) w celu zwrotu opakowań? Jakie konkretne środki zaradcze (np. obowiązek zapewnienia mobilnych punktów zbiórki, wsparcie dla operatorów, instrumenty kompensacyjne) Ministerstwo planuje wdrożyć, aby zapewnić dostępność systemu na obszarach słabo zurbanizowanych?**

Szacuje się, że mapa punktów handlowych biorących udział w systemie będzie stale rosła. Operatorzy są zobowiązani przepisami ustawy do organizacji przynajmniej jednego stacjonarnego punktu zbiórki opakowań i odpadów opakowaniowych w ramach systemu kaucyjnego w każdej gminie. Punkty zbiórki docelowo będą dostępne:

- w dużych sklepach (o powierzchni > 200 m²) – obowiązkowo będą przyjmować opakowania objęte kaucją,
- w mniejszych sklepach (o powierzchni < 200 m²) jeżeli sprzedają napoje w opakowaniach szklanych wielokrotnego użycia będą prowadzić punkt zbiórki dla takich opakowań,
- w mniejszych sklepach (o powierzchni < 200 m²) które dobrowolnie mogą uczestniczyć w systemie i przyjmować opakowania,
- w innych punktach zbiórki organizowanych przez operatorów.

Również od działań informacyjnych prowadzonych przez gminy zależeć będzie rozwój sieci punktów zbiórki. Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców wraz z Ministerstwem Klimatu i Środowiska przygotowali webinarium dot. systemu kaucyjnego oraz materiały informacyjne w formie broszury. Zachęcamy do ich rozpropagowania wśród prowadzących

jednostki handlowe – dostępne na stronie internetowej www.systemkaucyjny.gov.pl w zakładce [małe sklepy](#).

8. Jakie mechanizmy kontrolne i sankcje Ministerstwo przewiduje w celu zapobiegania nadużyciom wynikającym ze zwolnienia operatorów z obowiązku posiadania zezwoleń na zbieranie i magazynowanie odpadów? Które instytucje będą uprawnione do nadzoru i kontroli przedsiębiorców prowadzących działalność w ramach systemu kaucyjnego?

W zakresie przepisów ustawy kontrole przeprowadzać będzie właściwy Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Natomiast w zakresie niewłaściwego gospodarowania odpadami zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, z późn. zm.). Zgodnie z art. 177 tej ustawy kto, nie mając zawartej umowy, o której mowa w art. 45 ust. 2 lub 2b, zbiera odpady podlega karze aresztu albo grzywny.

9. Czy Ministerstwo planuje wprowadzić regulacje, które zagwarantują, że środki z niezwróconych kaucji będą przeznaczane na cele środowiskowe, edukacyjne lub rozwój systemu? Jeśli tak – jakie zasady alokacji i mechanizmy rozliczania tych środków będą obowiązywać?

Zgodnie z przepisami nieodebrana kaucja za opakowania w polskim systemie kaucyjnym trafia do operatorów systemu kaucyjnego (działających w formule non-profit), którzy przeznaczają te środki na finansowanie i rozwój całego systemu. Oznacza to, że środki te nie przepadają, a są wykorzystywane na pokrycie kosztów zbierania, transportu, sortowania opakowań i odpadów opakowaniowych oraz utrzymania infrastruktury systemu i edukacji.

10. Czy Ministerstwo zamierza monitorować wpływ systemu kaucyjnego na ceny detaliczne produktów? Jeśli tak – w jakim zakresie i z jaką częstotliwością będą prowadzone takie analizy oraz jakie wskaźniki będą brane pod uwagę?

Ministerstwo po dwóch latach działania systemu planuje ewaluację. Niemniej nie jest planowane prowadzenie monitoringu wpływu systemu kaucyjnego na ceny detaliczne produktów.

11. Jakie działania Ministerstwo planuje podjąć, aby zminimalizować ryzyko istotnego wzrostu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla mieszkańców (wskazywanego przez ekspertów na poziomie 20–30%)? Czy przewidziano instrumenty wsparcia lub kompensacji dla gospodarstw domowych o niższych dochodach?

Kwestia potencjalnego wzrostu opłat dla mieszkańców jest analizowana w gronie ekspertów. Obecnie w resorcie prowadzone są prace legislacyjne, które również będą oddziaływać na samorządy w tym zakresie:

Projekt ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach uzyskał wpis do wykazu prac Rady Ministrów dnia 30 czerwca 2025 r. pod numerem UD252. Zawiera on rozwiązania wspierające transformację w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym. Proponowane przepisy mają na celu podniesienie jakości selektywnej zbiórki odpadów poprzez nowe narzędzia kontroli i weryfikacji deklaracji odpadowych, w tym możliwość wykorzystania danych o zużyciu wody, a także rozszerzenie systemu ulg w opłatach dla mieszkańców kompostujących bioodpady – zarówno w zabudowie wielolokalowej, jak i na terenach rekreacyjnych. **Projektowane przepisy umożliwiają różnicowanie opłat na podstawie masy i jakości segregacji, co ma zachęcić mieszkańców do dokładniejszej segregacji odpadów oraz motywować do ograniczania ilości wytwarzanych odpadów.** Ważnym elementem nowelizacji jest także usprawnienie

funkcjonowania PSZOK oraz możliwość stosowania alternatywnych form zbiórki w gminach o szczególnych uwarunkowaniach. Istotnym elementem jest również uszczelnienie obowiązków sprawozdawczych i kontrolnych wobec instalacji przyjmujących odpady, co pozwoli na skuteczniejsze monitorowanie strumieni odpadowych i kierowanie ich do recyklingu. **Projekt dostosowuje krajowy system do unijnych celów w zakresie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu (60% do 2030 r. i 65% do 2035 r.), tworząc tym samym warunki do zwiększenia efektywności gospodarki odpadami oraz przyspieszenia transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym.**

Nowy projekt ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (UC100) dot. zmian w systemie ROP dla opakowań. W dniu 13 sierpnia 2025 r. projekt został przekazany do konsultacji, opiniowania i uzgodnień, które zakończyły się 3 i 10 września 2025 r. **Aktualnie trwa analiza zgłoszonych uwag.** Ponadto ze względu na przekazywanie przez wiele podmiotów tożsamych uwag i postulatów obecnie trwa również ich grupowanie, dlatego też na obecnym etapie prac możliwe jest podanie przybliżonej ilości unikalnych uwag zgłoszonych w konsultacjach, która wynosi ok. 1400.

Konieczne jest podjęcie działań systemowych zapewniających stabilne finansowanie gospodarki odpadami w gminach oraz sprawiedliwy podział kosztów systemu ROP, zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”. Obecny system prawny nie motywuje wprowadzających produkty w opakowaniach (producentów) do ekoprojektowania, natomiast gminy mają poważne trudności z realizacją celów recyklingu. W rezultacie mieszkańcy naszego kraju są obecnie nadmiernie obciążani opłatami za opakowania, gdyż ponoszą koszty dotyczące opakowań przy zakupie produktów, a następnie wnoszą opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi do gmin oraz dodatkowo, w niektórych przypadkach ponoszą dodatkowe koszty związane z karami nakładanymi na gminy za niezrealizowane cele recyklingu.

12. Ile placówek handlowych w Polsce posiada zawarte umowy z operatorami systemu na dzień dzisiejszy?

Według danych przekazanych przez operatorów podpisali oni umowy na prowadzenie systemu kaucyjnego dla ok. 45 tys. punktów handlowych.

13. Na podstawie jakich danych Ministerstwo oszacowało obecny (dotyczący lat minionych) poziom recyklingu butelki PET i puszki aluminiowej w Polsce na poziomie ok 45%? Udzielenie precyzyjnej odpowiedzi na to pytanie ma fundamentalne znaczenia dla oceny poprawności założeń leżących u podstaw wdrażanego systemu oraz oceny jego zasadności.

Oficjalne dane zbierane w BDO dot. między innymi opakowań z tworzyw sztucznych i metali, w tym aluminium. Dane w podziale na rodzaj polimeru i dokładny rodzaj opakowań (butelka, puszka itd.) nie są gromadzone. Recykling na poziomie 45% tworzywa PET (zebranego do żółtego pojemnika) został oszacowany na podstawie informacji przedstawianych publicznie przez organizacje branżowe.

Z wyrazami szacunku

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości: Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM.